

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Jana Kratochvíla v právní věci žalobkyně: **Mgr. K. V.**, zastoupená advokátkou Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímlovou, Myslíkova 2020/4, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2022, čj. 4 Ad 10/2020-77,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná zamítla dne 12. 2. 2020 námitky žalobkyně (stěžovatelky) proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 27. 11. 2019, jímž byla žalobkyni postupem podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, snížena výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invaliditu druhého stupně. Žalobkyně se proti rozhodnutí žalované neúspěšně bránila u městského soudu. Proti rozsudku městského soudu podala kasační stížnost, v níž namítala nesprávné posouzení svého zdravotního stavu a nesprávné určení data vzniku invalidity. Podle žalované není kasační stížnost důvodná.

[2] Ve věcech, v nichž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS zabývá tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Pokud kasační stížnost nesplní podmínky § 104a s. ř. s., NSS ji odmítne pro nepřijatelnost (srov. usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a navazující judikaturu).

[3] Stěžovatelka v kasační stížnosti neuvedla žádné důvody přijatelnosti. Ani NSS zde neshledal žádnou právní otázku, kterou dosavadní judikatura neřešila, či že by se městský soud dopustil zásadního právního pochybení při výkladu práva. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[4] Stěžovatelka trpí bipolární afektivní poruchou (BAP). Dosavadní posudky v řízení zařadily stěžovatelku v závislosti na jejím onemocnění pod kapitolu V, položku 4d

vyhlášky o posuzování invalidity¹ s poklesem pracovní schopnosti o 50 - 69 %. Podle stěžovatelky by však její postižení mělo být zařazeno pod kapitolu V, pol. 4c shodné vyhlášky s poklesem pracovní schopnosti o 70 - 80 %. Stěžovatelce je opakovaně poskytována ústavní péče v nemocnici či v odborném léčebném ústavu. Stěžovatelka poukázala na lékařské zprávy MUDr. K., v jehož péči je od roku 2016. Její zdravotní stav zůstává velmi vážný, potenciálně život ohrožující. Posudkoví lékaři necitlivě relativizují její postižení.

[5] Městský soud ve svém rozsudku správně uvedl, že správní soudy nemohou hodnotit zdravotní stav stěžovatelky z odborného hlediska. Závěry soudů se opírají o posudky vypracované v průběhu správního a soudního řízení (viz např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, čj. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS). Stěžovatelka v kasačních námitkách předkládá polemiku s těmito posudky v podstatě jen s ohledem na lékařské zprávy MUDr. K. a obecnou povahu, projevy a průběh BAP. NSS ověřil, že ČSSZ i posudková komise MPSV učinily své závěry s přihlédnutím k lékařské dokumentaci od MUDr. K. Ve svých posudcích (ze dnů 8. 10. 2019, 4. 2. 2020 a 9. 9. 2020) shodně konstatovaly, že celková míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky je 60 %, což odpovídá druhému stupni invalidity. Toto procentní hodnocení posudkoví lékaři stanovili jako „*maximalistické*“. Předchozí zařazení do třetího stupně invalidity označili za nadhodnocené (např. str. 16 a 18 posudku PK MPSV). NSS se připojuje k názoru městského soudu, že posudky jsou úplné, přesvědčivé a neobsahují vzájemné rozpory (srov. čj. 4 Ads 13/2003-54). Stěžovatelka ostatně ani nenamítala žádné konkrétní pochybení, kterého se měli posudkoví lékaři dopustit. NSS nepopírá, že se stěžovatelka potýká s mnohými obtížemi, ale s ohledem na popsání okolností nemůže shledat první kasační námitku důvodnou.

[6] Stěžovatelka je přesvědčena, že jí měl být zpětně přiznán invalidní důchod z mládí. Její onemocnění je dlouhodobé. Poprvé byla hospitalizována v roce 1999, již tehdy u ní vznikla invalidita. Správní orgány se nezabývaly jejím skutečným zdravotním stavem. Vycházely pouze z toho, že stěžovatelka dokázala vystudovat vysokou školu a pracovat. Stěžovatelka namítla, že studium dokončila s obtížemi. Střední školu dokončila až ve 21 letech, několikrát ji přitom měnila. Obdobná situace byla i v případě vysokoškolského studia, které ji zatěžovalo 8 let.

[7] Podle § 42 odst. 1 věty první a druhé zákona o důchodovém pojištění platí, že *na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně má nárok též osoba, která dosáhla aspoň 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže tato invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a tato osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu. Za invaliditu třetího stupně se pro účely věty první považuje též takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění.*

[8] Smyslem tohoto typu důchodu (tzv. invalidního důchodu z mládí) je snaha pokrýt situace, kdy člověk ani nedostane možnost získat dobu pojištění (srov. též rozsudek ze dne 29. 4. 2009, čj. 4 Ads 70/2008-34, č. 2048/2010 Sb. NSS). Invalidní důchod z mládí je tedy určen osobám, které by se jinak kvůli brzkému vzniku invalidity nemohly soustavně

¹ Vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).

pokračování

připravovat na práci (viz rozsudek NSS ze dne 2. 11. 2022, čj. 10 Ads 525/2021-34, body 17-20).

[9] V nynějším případě posudkoví lékaři uzavřeli, že stěžovatelčina invalidita vznikla dne 13. 9. 2013, tj. v jejích třiceti letech. Stěžovatelka opakovaně neúspěšně žádala o přiznání invalidního důchodu z mládí. Posudkoví lékaři vždy poukázali na skutečnost, že stěžovatelka byla schopna přípravy k pracovnímu uplatnění, neboť vystudovala střední i vysokou školu. Při studiu a následně i po něm pracovala (na úplný či zkrácený úvazek). Z popsáných okolností je zřejmé, že stěžovatelka nespĺňuje již základní předpoklad pro přiznání invalidního důchodu z mládí stanovený v § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy vznik invalidity před 18. rokem věku (viz též rozsudek NSS ze dne 30. 12. 2008, čj. 4 Ads 85/2008-95). Posudkoví lékaři ve svých závěrech správně přihlídlí k tomu, že stěžovatelka byla navzdory své nemoci schopna soustavné přípravy na budoucí povolání. NSS připomíná, že stěžovatelka vystudovala střední školu ukončenou maturitou (2000-2004), VOŠ sociálně právní (2005-2008), poté získala tituly Bc. (2009) a Mgr. (2016). Z těchto okolností lze seznat, že stěžovatelka byla schopna „soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění“ (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 11. 2020, čj. 4 Ads 434/2019-37, bod 26). Ostatně již v lékařské zprávě ze dne 27. 3. 2001 se uvádí, že stěžovatelka „by mohla být schopna studia ... v plném rozsahu – při medikaci a prav. kontrolách v psych. ambulanci“. NSS v této věci nespátřuje důvod, proč by měl být stěžovatelce zpětně přiznán invalidní důchod z mládí.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná, proto ji NSS odmítl (§ 104a s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1, 2 a § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované náklady řízení nepřísluší (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu